

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 31

Lýsingarprísur fyri mnn: 20 øyru á
1. síðu, 15 øyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 25. juli 1953

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárid

26. Árg

LÆKNASTRÍÐIÐ STØÐUGT Í BOTNI

Eftir iniciativu frá ríkisumboðsmanninum vóru í seinastu viku upptiknar nýggjar samráðingar.

Sjúkrahússtýrið helt fundir fyrst. Síðani komu Klakksvíkingar á fund við sjúkrastýrið og landsstýrið — teir hövdu frammanundan eftir egn um ynski havt høvi at siga fyrri ríkisumboðsmanninum sína stöðu.

Úrslitið varð hetta rit sent Klakksvíkingum:

Tórshavn, 20. juli 1953.

Á fundi 20. juli 1953 millum sjúkrastýrið og umboðsmenn frá Norðoyggjum viðvíkjandi ósenjuni um lækan við Klakksvíkar sjúkrabús varð sagt frá umboðsmanninum fyrri Norðoyar, at teir frá íbúgvunum vilja leggja fram fylgjandi uppskot til senju í læknastríðinum:

1. Læknaskipanin fyrri Norðoyggjar verður broytt soleiðis, at tað verður ikki loyvt sjúkrabússtýrið at hava sjúkrakassapraksis.
2. Serlig stjórn verður vald fyrri Klakksvíkar sjúkrabús soleiðis: 2 av innanríkisministerinum og 3 av lögtinginum, og skulu hesir 3 vera úr Klakksvíkar sjúkrabúsdómi.

Treyt fyrri at leggja uppskotið fram var, at formennir fyrri lögtingsflokkinum nú heinan vegin góvu lyftu um í tingingum at arbeiða fyrri at fremja skipanina, og at landsstýrið eisini gav lyftu um at leggja skipanina fyrri lögtingið við tilmæli. Tað var pørtunum greitt, at tá ið hesar treytir eru loknar, og semingsuppskotið er fyrirlagt og samtykt av innbúgvunum í Norðoyum, vil sjúkrabússtýrið heinan vegin verða fyrribils sett við dr. med. Gudmund Toft og kommunulæknabættið eisini heinan vegin fyrribils sett við Jørgen Bang, lækna.

Landsstýrið hevur nú, undantikið formannin fyrri sjálfstýrisflokkinum — S. P. Zachariassen, Klakksvík —, sum samband ikki hevur fingist við, fyrirlagt formanninum fyrri tingflokkinum semingsuppskotið og hevur frá teimum fingið tilsoyn um, at teir vilja virka fyrri, at tað verður fram í lögtinginum, eins og landsstýrið við hesum gevur sitt lyftu um at leggja uppskotið fyrri lögtingið við sínum tilmæli.

(sign.) K. Djurhuus,
løgmaður.(sign.) Hákon Djurhuus,
landsstýrismaður.

Fundur varð so hildin í Klakksvík. Har varð uppskotið felt við hesum skrivil til landsstýrið:

Til

Føroya landsstýri,
Tórshavn.

Sum svar uppá tað hin 20. juli 1953 framsetta semingsuppskot í læknamálinum í Norðoyum verður við hesum at upplýsa, at uppskotið hin 21. juli 1953 á objektivan hátt varð lagt fram fyrri parti av íbúgvum Norðoya (tíðin til at kalla saman til almennan fund varð ov stutt) við hesum úrsliti:

ad. 1. verður viðmerkt, at tann skipan, ið hevur verið praktiserað við Klakks-

víkar sjúkrabús, ljóðar uppá, at sjúkrabúslæknin hevur rætt til (ikkil plikt) at hava inntil 500 sjúkrakassapatientar, og meinti fólk ið tí, at tað ikki var neyðugt at gera nakra broyting í tí praktiseraðu skipan.

ad. 2. einmælt góðtikið, tó við tí treyt, at teir 3 av lögtinginum valdu allir verða kjósaðir úr teim 95 %.

Fólksins stóða er framvegis tann, at lækni Halvorsen skal verða sitandi á sjúkrabúsinum.

Annars verður víst til eina resolution, ið varð viðtikið á tí almenna fundinum hin 18. juli 1953, og sum verður framsend av fundarstjóranum.

Fólk ið veitir landsstýri og lögtingi tökk fyrri vistan vilja til at styðja loysing av málinum og vantar framvegis stuðul.

Klakksvík, hin 22. juli 1953.

Sendinevndarinnar vegna
(sign.) Fischer Heinesen.

Resolutionin, ið skotið verður til, er soljóðandi:

Tann 18. juli 1953 vóru umleið 2300 fólk úr øllum sjúkrabúsdóminum fyrri Klakksvíkar sjúkrabús samlaði til fundar í Klakksvík.

Fundarfólk ið viðtók einmælt (teingin var ímóti) soljóðandi:

RESOLUTION

til Føroya Lögting:

Íbúgvavar í Klakksvíkar sjúkrabúsdómi, sum fleiri ferðir hava heitt á sjúkrabústjórnina um at seta O. Halvorsen sum sjúkrabúslækna við Klakksvíkar sjúkrabús, krevja við hesum av Føroya Lögtingi:

- 1) at læknamálið í Norðoyum verður orðnað eftir fólksins vilja, so Halvorsen verður settur sum sjúkrabúslækni.
- 2) At Klakksvíkar sjúkrabús fær eina stjórn sambart lóg nr. 76 av 15.3.—1939 og ið lögtingið skipar fyrri, at ein lækni afturat skjótast gjørligt kemur til

Klakksvíkar, og eisini kann ferðast til úthygdinar.

Fundarfólksins vegna

(sign.) Viggo Joensen,
orðstýrari.

Síðan hevði sjúkrabússtýrið fund og samtykti niðanfyri standandi:

Det af landsstyret i skrivelse af 20. juli 1953 omtalte forslag, som repræsentanter for Norderøerne ville forelægge til møgling i lægestriden, kunne sygehusbestyrelsen, efter de oplysninger og forudsætninger, der på dette tidspunkt forelå, medvirke til, idet det dog bemærkes, at forslaget måtte betegnes som det yderste, bestyrelsen kunne gå med til.

Sygehusbestyrelsen er blevet gjort bekendt med »Sendinevndarinnar« svarskrivelse til Færøernes landsstyre af den 22. juli 1953, hvori ovenfor omtalte forslagsforslag afvises.

Sagens stilling vedrørende lægestriden på Norderøerne må således anses for uændret den samme som forinden de sidste dages forhandlinger, idet bemærkes, at det af »Sendinevndine« fremsatte modforslag ikke er gennemført.

2300 Á FUNDI UM LÆKNAMÁLID

Fylkingin um krøv Norðoy- inga størri og dyggari enn nakrantíð áður

Seinasta leygarkvöld boðaði adressufólk ið til fundar »úti í Grøv« nærhendis Klakksvík. Tað var adressufólk ið greitt, at ikki fanst so stórt høli í bygdini, ið rúma kundi teimum mongu, ið vildu leita til henda fund. Tó varð avgjørt at hava fundin í báðum samkomuhúsum Atlantis bio og dansistovuni, um tað ikki viðraði at hava fundin úti.

Hetta gjørdist ein hin størsti fundur, ið nakrantíð er hildin í Føroyum. Nakrir menn átóku sær at telja fundarfólk ið, tá ið liðugt var. Teljingin vísti, at umleið 2300 fólk hövdu verið á fundinum — eitt ógvuliga talandi dømi um, at fylkingin um krøv Norðoyinga í læknamálinum er sterk og stór — sterkari og størri enn nakrantíð áður, síðan henda fyrri Norðoyingar so álvarsama læknatræta byrjaði.

Hátalarar vórðu uppsettir, og allar röðurnar tiknar uppá stálband.

Fólk vóru komin úr flestu bygdum í Norðoyum og tí partinum av Eysturoynni, ið hoyrir til Klakksvíkar sjúkrabúsdómi. Úr summum bygdum komu so nógv fólk, at tey, ið eftir vóru, ikki vóru mannandi at mjólka neytunum.

Niðanfyri prenta vit brot úr tí, ið teir ymisku röðararnir fóru fram á fundinum. Hetta fyrri at lýsa hugsan og stöðu Norðoyinga.

Fischer Heinesen, havnarameistari, bjóðaði fundarfólkunum vælkommum og bar fram eina serliga tökk til avbygdafólkið, ið kom ið var il fundar og nýtti høvið til at koma við einari umbering til Eysturoyingar. Tá ið adressan í síni tíð gekk runt, bar tað so til, at hon einans varð send til Lørvikar og Fuglafjarðar í Eysturoynni, men hóast tað hövdu allar hinar bygdinar, ið hoyra til læknaðómið, tikið væl undir. — Hann

endurnýggjaði söguna um hin gordiska knútin. Hesin knútin — læknamálið — var so fast rubbaður, at torført tyktist at loysa hann, men hann hevði tað álit á okkara lögtingi, at tað vildi taka málið til viðgerðar og kvetta knútin av. Samráðst hevði verið á røttum staði, men higartil hevði alt verið úrlitaleyst. Norðoyingar vóru kanska mettir, sum uppreisnarmenn, men sigast kann, at um allastaðni var sum

í Norðoyggjum, so var ikki nógv kríggj í verðini. Í gjár varð fundar hildin í sjúkrabússtjórnini, men varð slitin úrlitaleystur og skuldi halda áfram mánadagin. Til adressufundin í kvöld hava við bjóðað ríkisumboðsmanninum, og hann hevði lovað at koma, um tað bar honum til. Eg havi kortini ikki borið eyga við hann, men um so er, at hann skuldi verið í hesi stóru mannfjöldini, vil eg bjóða honum at vera vælkominn. F. Heinesen kom so inn á lógina um sjúkrabússtjórnirnar. Í hesi lóg verður sagt, at tað skal vera ein sjúkrabússtjórn fyrri hvørt sjúkrabú í Føroyum, men henda lóg var ikki fylgd, tí tað hevði alla tíðina bert verið ein sjúkrabússtjórn fyrri øll sjúkrabúsin. Hetta stríðir ímóti lógini, og tí vilja Norðoyingar ikki akta avgerðir frá teirri sitandi sjúkrabússtjórnini. — Nú Keypmannahavn um setanina av tveimum seinasta sunnudag frættist sum tíðindi úr donskum læknum í Norðoyum. Á samráðingarfundi í Havn segði ríkisumboðsmaðurin seg vera bilsnan og óvitandi um hesa læknasetan. Viðari segði ríkisumboðsmaðurin seg hava góðan vilja til at loysa málið, og sigast kundi um mannin, at hann var bæði bliður og týður og var til reiðar at samráðast við hvønn sum helst, hvar sum helst og nær sum helst, men framvegis tyktugt treytirnar fyrri samráðingum at vera tær sömu: O. Halvorsen skal úr starvinum, men einastu treytir Norðoyinga er: at maðurin verður her. Framvegis verður hildið fram, at tað, ið forðar, er, at Halvorsen ikki er limur í læknafelagnum, men í grein 14 í læknaðómi verður sagt, at limaskapur ella ikki limaskapur ikki er til hindurs fyrri, at ein lækni kann setast við privat eins og kommunalt og státsstaðlaði sjúkrabús.

og hvat viðvíkri sjúkrakassapraksis verður sagt í lógini, at myndugleikarnir kunnu gera undantøk hesum viðvíkjandi. — Tað

Framh. d. 4. s.